

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil
rândul cu litere garmond.

In preajma sinodului arhidicezan.

De Dr. Gh. Comșa.

Prin introducerea elementului mirean în cadrele constituționalismului nostru bisericesc s'a ajuns posibilitatea, ca biserică noastră să fie o întregire a lipsei ce o simțim în privința organisării noastre politice și culturale. S'a afirmat prin aceasta adevărul, că ce e drept, biserică e o împărătie spirituală, dar având ea să și ajungă misiunea pe pământ, — e bine ca ea să stabilizească raporturi cât mai multe și mai sublimi pe seama membrilor ei. Stabilirea unor raporturi cât mai număroase și mai folositoare se ivește atunci, când duhul vremii cere, ca biserică să ia sub aripile sale ocrotitoare și acea parte a vieții membrilor ei, care e mai mult legată de lume, și peste care prin urmare biserică în imprejurări mai prielnice ar putea trece fără să se opreasă.

Prin participarea elementului mirean la conducerea afacerilor bisericii noastre s'a făcut posibil, ca să fie tot mai multe ocaziile, când elementul mirean, în conțelegeră cu clerul, se poate sfătuhi asupra destinelor unei biserici, cum e la noastră.

Un astfel de prilej e și *sinodul arhidicezan*, care se ține în tot anul la Dumineca Tomii. În acest sinod cei chiamați, cei cu drepturi și datorii, au o misiune importantă, a cărei valoare reală și aducătoare de roade trebuie coborâtă în conștiința tuturor fiilor bisericii noastre. Fără a cerceta canonicitatea acestui fel de alcătuire a sinodului nostru arhidicezan, putem stabili principiile, a căror urmare sălătoasă e de cea mai mare însemnatate pentru biserică noastră.

Duhul înțelegerii și al înfrățirii e o temelie veșnică, care trebuie să se pună în edificiul oricărei întreprinderi, menite să asigure oamenilor fericirea pe pământ în vederea fericirii după moarte. Acest duh de înțelegere planează și asupra unui sinod adunat în numele lui Cristos.

Din înfrățire și înțelegere rezultă folosă neapreciat de mari. Printr-însele se înălță neajunsurile firii omenești și se realizează o adevărată comunitate spirituală între oameni. Un cler și popor, care se poate bucura de rezultatele mari ale înfrățirii, poate se spună că trăiesc în biserică lui Cristos. E dată posibilitatea acestei mărturisiri mai ales în biserică noastră, pentru că fiind mireni în măsură covârșitoare participanți la conducerea destinelor bisericii noastre, înfrățirea poate avea cadre de un caracter cât se poate de larg.

Acțiunile unite, înfrățirea, care se poate validiza în cercul sinoadelor și de o valoare, care nu se poate micșora prin nimic. Canonistul Dr. Nicodem Milaș în «Dreptul Bisericesc» spune în privința aceasta următoarele:

«Intemeietorul bisericii în toate hotărările lui a avut în vedere slăbiciunea firii omenești și ca atare cu privire la biserică a dat legi, a căror implementare cu toată slăbiciunea aceasta tot e cu puțință. E în firea omului ca silința unită a mai multora să ducă mai ușor la ajungerea scopului urmărit. Printr-o acțiune unită se cunoaște mai ușor ființa lucrului în chestiune; prin acțiune unită se dau sentințe mai sigure, prin ea voința indivizilor se întărește, greșelile se descoperă mai ușor și scopul bisericii se ajunge; totodată printr-o asemenea acțiune se menține modestia bisericească și conștiința nedesăvârșirii personale. Cristos însă a mai adăugat o poruncă nouă și anume, porunca

iubirii reciproce, care unește, însuflă și întărește pe toți într'un duh. Scopul acesta însă se poate ajunge numai într-o comuniune frătească și în legături reciproce, prin adunări; căci dacă fiecare individ, oricât de înzestrat ar fi el, urmează numai după concepția lui proprie, nu poate fi vorba de realizarea unității, și biserică lui Cristos se cunoaște prin unificarea gândurilor tuturor. Exemplul lui Cristos și al apostolilor confirmă lucrul acesta în chipul cel mai lămurit. Fiind cu gândul la cuvintele învățătorului lor, apostolii, deși erau plini în egală măsură de duh sfânt, și ca atare erau în stare să deslege singuri certurile din biserică, totuș, la discutarea oricărei chestiuni importante, s'au adunat totdeauna la olaltă și au hotărât asupra lor sinodaliter; prin asta au vrut să dea pildă urmașilor de felul cum au să lucreze și ei în această privință» (p. 191).

E evident dară, că pentru îndeplinirea unor lucrări așa de importante, cum sunt ale sinodului arhidicezan, e lipsă de silință și e necesar, ca silințele să fie unite. Însă cum se vor uni silințele membrilor unui sinod? Numai prin iubirea reciprocă și la rândul său acea iubire împrumutată nu poate emană decât dela oameni, cari s'au adunat în numele lui Cristos. Acolo, unde nu s'a coborât duhul înțelegerii, nu poate fi vorba de adunare adevărată; și felul nostru de esprimare în urma slăbiciunii generale omenești e în privința aceasta foarte defectuos. Căci o adunare presupune, că fiecare membru al ei e conștiu de urmărirea aceluia scop, ce și-l-a propus și prin urmare, când lipsește iubirea reciprocă a membrilor nu se poate ajunge scopul urmărit de o adunare în înțeles adevărat.

Sub raportul iubirii ce are să planeze peste o așa adunare, cum

este sinodul nostru arhidicezan, e deci mai presus de orice ezitare, că acea iubire e de o mai mare însemnatate, ca iubirea dintre membrii unei adunări, care urmărește numai scopuri legate mai mult de viața de toate zilele, fără referire la viața după moarte. Însemnatatea acestei iubiri ne-o arată însuș Mântuitorul. Isus Cristos deneagă prezența sa a celor, cari nu se adună în numele lui: «Că unde sunt doi, sau trei adunați în numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor» (Matei cap. 18 v. 20).

Urmează în chip neîndoios, că precum în genere se poate spune, că un neam numai atunci e consolidat bine, dacă formează un singur suflet, așa și instituțiile unui neam, mai ales cele bisericești, numai atunci au valoare reală și sunt cu rădăcinile lor încipătă în inima poporului, dacă deasupra lor plutește duhul pătrunderii foloselor mari, cari emanează din dragoste și înțelegere. Un neam număros, răvnitor de cele înalte și aplecat către jertfe ca al nostru, prin astfel de așezămintă, cum e sinodul arhidicezan, dacă e cuprins de înțelesul adânc și real al dragostei lui Cristos, își poate îndrepta pașii spre un viitor sigur. În înțelesul acestei iubiri constituționalismul larg, plăsmuit de mitropolitul Șaguna, cu conlucrarea laicilor, — atât de covârșitoare, — poate să aducă rezultatele dorite și cu presupunerea, că o astfel de dragoste cuprinde înimile celorce fac parte din sinodul arhidicezan, — putem avea îndreptățirea să ne aşteptăm la o muncă efectivă din partea sinodului, la o muncă, care cu adevărat corăspunde greutății zilelor de azi.

Gândul nostru e îndreptățit să poarte aceste nădejdi și cu toții dorim, ca ele trup să se facă.

FOIȘOARĂ.

Amănunte nouă despre S. Clain și G. Sincai

de D. Ioanoviciu,
stud. în fil.

Samuil Clain.

Din prigonirile cari, mai ales de la 1797 încoace, nu se mai curmău, Clain înțelegea, că Blajul, pentru care se ostenea de 15 ani sufletul lui fără umbră de egoism, nu mai are loc pentru dânsul. Ioan Bob vrea să scape de el: cu orice preț și cu orice mijloace. Clain caută atunci măngăiere și sfat în strămtorare la păstorul episcopal mai tiner din Orade, Ignatie Darabant, care avea — ce nu avea Bob — stîm și iubire pentru înșuirile ales ale sufletului omenești.

Sfătuind împreună, ei ajung la o idee măntuitoare. Darabant simțea lipsa arzătoare a cărților bisericești de ritul oriental în dieceza sa și la toți România din părțile Ungariei, și vedea că de puțin se lucră pentru îndestulirea acestei trebuințe în tipografia dela universitatea crăiască din Buda. Această tipografie căstigase încă de la Maria Terezia în 1779 privilegiul, dreptul exclusiv, de a tipări și desface cărțile de școală în toată țara. La 1795 ea

cumpără tipografia lui Stefan Novakovits fost consilier aulic (mai înainte Kurzboeck — Viena) și cu ea împreună primi și privilegiul tipăriturilor în limbi orientale¹⁾ pentru toate țările coroanei, cu excepția Transilvaniei, care privilegiu avea să duze până la anul 1810²⁾. Pentru de a su-praveghia editarea lor, se institue un censor și un corector al limbilor orientale. Așa și rămăne până în vremea despre care e vorba aci. Censor sau corector special pentru cărțile românești nu se înființează. Ioan Onișor, care era pe vremea aceasta corector de cărți exclusiv românești la tipografie, venise numai ca ajutor censorului Ragazzi, pentru corectarea mineielor lui Molnar, cu plata de 1 florin pe zi.

Darabant se înțelege cu Clain, ca să intervină la locurile competente pentru înființarea unui oficiu de censor și corector românesc deosebit de celealte limbi, și să

¹⁾ Sub numirea aceasta oficioasă se cuprind toate neamurile din monarhie, cari au în biserică rolul cultul dumnezeec după ritul oriental, deci: Români, Sârbi, Ruteni, Greci.

²⁾ Privilegiul e prelungit, în vara an. 1807, pe alii 15 ani din împrejurarea, că Petru Eckhard din Cernăuți cere cancelariei aulice dreptul de a ridica tipografie de cărți de școală românești și rutene pentru districtul Bucovinei; ear consiliu locotenental, consultat de camera aulică, se roagă pentru întărirea privilegiului tipografiei universitare din Buda și respingerea cererilor cari tind a-l păgubi. v. Arhiva statului. Budapest. Actele aulice, an. 1808 Nr. 1936.

propună pe Clain de censor. Asupra acestui plan ei erau hotărâți încă la începutul anului 1800, căci Clain, întors de curând dela Orade, scrie în Februarie din Blaj prietenului său Corneliu, canonice onorar la Orade, că «despre mersul meu la Buda nu știu nimic și aştept și eu să aflu ceva»¹⁾. Dar abia după mai mult de un an de vreme găsim întâia oară că episcopul a intervenit în scris la Buda pentru realizarea acelor gânduri. Darabant se adreseză deocamdată consilierului Lakits, care era totodată și director al tipografiei²⁾. Li scrie — dat. Orade 15 Iunie 1801. —³⁾ despre lipsa cărților de slujbă și de rugăciune, de care se plâng preoții lui. Cauza e că de la Blaj de unde își procurau mai înainte cărțile, în urma opreștei recente, nu se

¹⁾ N. Iorga: Istoria literaturii românești în veacul al XVIII. v. II. București 1901. p. 172.

²⁾ Începând cu an. 1789 tipografia universitară său supraveghează consiliul locotenental respectiv a «comisiei școlare» compus din sinul aceluiu. Conducerea nemijlocită o are G. Lakits membru al comisiei, fost decan al universității, ca director al tipografiei. Sub conducerea lui zeloasa tipografie a luat avântul. În 1806 fu trecut la pensie. v. Pauler T. «A Budapesta m. k. Tudományegyetem története.» I. Budapest 1888. 1. 486.

³⁾ Arhiva statului. Budapest. «Revisio Librorum». F. 25. P. ad. 4. Stărișul scrisorii lipsește. Se vede însă din caracterul scrisorii și cordanța conținutului cu altele, că a fost scrisă la Orade de un scriitor al episcopului.

pot aduce cărji decât cu multă greutate, ear tipografia din Buda, de când s'a mutat tipografia Kurzboeck acolo, n'a tipărit decât 2 cărți bisericești: Orologion și psaltria în limba română¹⁾. Pe lângă aceasta e o mare scădere pentru această tipografie, că nu are revisor și corector, care să înțeleagă pe deplin limba românească și ortografia ei. Această neprincipiere se vădește în greșeli cari fac anevoieasă întrebunțarea și acelor puține cărți tipărite cu supravegherea lor. După soțința sa tipografia are neapărată trebuință de un om, care să fie mai presus de aceste lipsuri. Un astfel de om a găsit el în Samuil Clain, preot în Blaj, care și-a terminat studiile superioare la universitatea din Viena, în colegiul pazmanian «cum laude», ear de atunci petrecând în muncă neîntreruptă, traducând și scriind însuși cărji folositoare neamului său. (A-mintește biblia tipărită la 1795 «pe care a prefacut-o din graful străvechiu greu de înțeles în limba curentă».) Pe acesta îl cunoaște foarte bine și il recomandă cu căldură tipografiei, ca pe unul care ar putea supraveghia tipărire, eventual cenzură și scrie însuși opere românești spre cel mai mare folos al națiunii române și al tipografiei însăși.

¹⁾ Nu sunt amintite în Bianu-Hodos, Bibliografia românească II. ca apărute la Buda, ci la Viena în 1793, v. pp. 352 și 356.

Nota americană.

Lumea politică de pretutindenea e preocupată astăzi de nota, pe care statele unite din America au adresat-o, pe cale diplomatică, Germaniei, cernând dela aceasta, ca să sistese imediat sistemul de luptă de pe sub apă, cu submarine, cari scufundă și vapoaare curat comerciale, ori numai de pasageri, fără considerare la naționalitate, ori destinație. Nota se termină cu amenințarea, că dacă Germania nu se va conforma dorinței guvernului statelor unite americane și nu va da asigurări și garanții, că în viitor corăbile comerciale vor fi crute pe apă de submarinele germane, — guvernul statelor unite americane va rupe raporturile diplomatice cu Germania. Presidentul statelor unite din America, domnul Wilson, a făcut apoi comunicare și congresului său despre nota aceasta, cu adaoșul, că este ferm decis să nu ceda, ci a pretinde, ca se fie respectată voînța statelor unite americane din partea Germaniei, ori apoi Germania va avea cu un dușman mai mult.

Situatia e deci foarte gravă în urma acestei note americane și ziarele berlineze ne spun, că toți cei cu răspundere în politica esternă a Germaniei au plecat după primirea notei la cartierul general, pentru a se consulta cu cei acolo aflători asupra răspunsului ce va fi de dat guvernului din statele unite americane. Un ziar mare german scria apoi, că de mult nu a fost chestie atât de grea și de însemnată în politica esternă a Germaniei, ca chestia atinsă în nota aceasta, iar alt ziar mare berlinez scria, că datorința guvernului german e se caute cu orice preț evitarea conflictului cu statele unite americane.

Opiniunea publică din Germania s'ar părea deci că are o anumită orărire față de intreruperea raporturilor diplomatice dintre Germania și statele unite americane, și mai ales față de un răsboiu și cu America, pe lângă răsboiul purtat de aproape doi ani cu antanta și aliații ei, — dar earăși de altă parte se pare, că guvernul nu se va acomoda dorinței opiniunei publice germane, căci după o telegramă sosită din Berlin, cercurile guvernamentale germane au declarat, că nu pot accepta condițiunile din nota americană. Prin urmare situația devine foarte critică. Așteptăm de altcum se cetim răspunsul Germaniei la nota aceasta americană, care răspuns poate se fie și astfel compus, ca negativ fiind, se dea totuși celor din America anumite garanții pentru viitor, în care cas apoi conflictul ar fi aplanat.

Această scrisoare a lui Darabant n'are deocamdată răsunetul dorit. Întâmplarea însă grăbește planurile lui. Pe la mijlocul lunii Iunie tipografia anunță moartea censorului de «cărți orientale» Ragazzi. În 30 Iunie consiliul locotenental trimite tuturor episcopilor «graci ritus» încunostințare despre locul vacanță și îi roagă să publice aceasta în diecezele lor și să înainteze apoi consiliului petițiile concurenților. Darabant răspunde în 21 August, că a publicat în toată dieceza vacanță postului de censor, dar nu s'a anunțat nimici că vrea să-l occupe. El însă recomandă cu stăruință pe Samuil Clain, despre care a vorbit mai pe larg în scrisoarea trimisă în Iunie consilierului Lakits și roagă consiliul locotenental ca, din motivele amintite acolo, să-l numească censor de limba română la tipografia universității.¹⁾

In Buda însă nu înțelegeau încă ce voia Darabant. După trecere de mai multe luni, în care timp sosesc recomandațiile celorlalți episcopi, în 16 Februarie 1802 consiliul locotenental cere de la episcopul Darabant informații privitoare la cunoștințele de limbi ale lui Samuil Micu, zicând că, pentru a fi revisor, trebuie să cunoască pe deplin limbile: greacă și

De altcum intreruperea raporturilor diplomatice dintre statele unite americane și Germania încă nu înseamnă isbucnirea răsboiului, ori lătirea lui și în direcția aceasta, pentru că lucrul prim, sistarea legăturilor diplomatice, o poate face guvernul statelor unite americane, lucrul al doilea însă, declararea răsboiului, trebuie să o facă, după constituția americană, congresul statelor unite americane, care se va gândi bine întâi, dacă e consult, ca în loc să câștige mai departe pe urma răsboiului din Europa, ca până acum, se între și statele unite americane în hora atât de nesigură și mai ales atât de costisoare. Un lucru se știe acum: că statele unite americane sunt dușmane pe față Germaniei, nu mai mult sub masca neutralității foarte parțiale și unilaterale, ca până acum.

Răsboiul.

N'a fost liniște nici în zilele de sărbătoare ale Invierii Domnului, ci lupte grele la toate fronturile. Mai ales la frontul dela apus s'au făcut mari opiniții din partea trupelor franceze, ca Nemții se fie scoși din pozițiiile ocupate, dar atacurile lor au fost respinse în mod bravuros și Nemții au mai luat și alte poziții dela Francezi. Dela frontul italian asemenea vin știri, că atacurile dușmanului au fost respinse și trupele noastre au reocupat unele poziții din cari s'au fost retrase. Au luat și poziții nouă dela Italieni. La celelalte fronturi situația e neschimbată.

Imprumutul nou de răsboiu.

In 19 Aprilie n. c. s'au început la noi subscrînile pentru acoperirea noului împrumut de răsboiu, care e al patrulea în patria noastră, și în 23 Maiu n. c. liste de subscrînile vor fi încheiate. Credem, că și de astădată România din patrie vor contribui amăsurat puterilor lor la acoperirea acestui nou împrumut, prin băncile lor, prin bisericile cari dispun de capitale mai însemnate, și prin toti cei mai bine situați dintre ei, — pentru că deosebit datorință avem toti să dăm statului posibilitatea de a face față trebuințelor pe cari le are cu continuarea răsboiului, iar de altă parte plasăm bine și cu bună dobândă banii în hârtile de stat ale împrumutului de răsboiu.

Aceste hârtii sunt de astădată de două feluri: obligații de rentă cu interes de 6 la sută și bonuri de tezaur, cu interes de 5 și jumătate la sută. Subscrîrile se pot face la

terară și vulgară, sărbească, ruteană și românească. La acestea Darabant răspunde, în 23 Aprilie 1802, că el n'a propus pe Clain ca să fie urmăș lui Ragazzi în oficiul de censor al limbilor orientale, ci l-a propus de censor pentru cărțile românești exclusiv. De aceea nici nu-i de lipsă să stie rutenește și sărbește. Pentru acele limbi se găsește alt om în dieceza Muncaciului. Dar tipografia are trebuință și de un censor special pentru limba românească; ear un om capabil de a ocupa această funcție nu se găsește în nația sărbească, ci numai în cea românească. In această națiune însă el nu găsește om, care să poată sta, cu înșuirile-i intelectuale, alături de Clain, preotul din Blaj!.

Acum consiliul locotenental înțelege intenția lui Darabant. Lakits va fi sprinținit idea, ear o întâmplare recentă și înduplecă să se hotărască pentru censuratul de limba românească.

(Va urma.)

Vorbă înțelepte.

Fericirea privită din depărtare, și se pare foarte mare. Când se apropiie însă de time e atât de mică, incât abia o mai poți vedea.

oricare dintre băncile noastre, între condițiile cari se vor comunica cu prevenire fiecăruia și pe cari le resumă pe scurt și noi, după «R. E.», astfel:

Cursul de emisiune este de 3 feluri: Dacă suma subscrisă se plătește de odată, atunci cursul de emisiune al rentei de 6% este, la subscrînile făcute din 19 Aprilie — 5 Maiu a. c.: K 97:20; din 5 Maiu a. c. încolo până la încheierea subscrînii inclusiv, 23 Maiu a. c. K 97:50. Dacă nu se depune prețul deodată, cursul este sub întreaga durată a subscrînii K 98:—.

La Bonurile de tezaur asemenea sunt 3 feluri de cursuri de emisiune și anume: Dacă prețul se plătește deodată, atunci în timpul dela 19 Aprilie — 5 Maiu a. c. inclusiv, cursul este K 91:90; iar din 5 Maiu — 23 Maiu a. c. K 92:20. Dacă prețul nu se depune deodată, cursul de emisiune este K 92:60.

Obligația de rentă de 6% se emit în titlii à K 50, 100, 1000, 5000 și 10,000, iar Bonurile de tezaur de 5½% în titlii à K 2000, K 5000, K 10,000 și K 50,000. Acestea din urmă se vor răscumpăra, în întreaga lor valoare nominală, fără nici o detragere, la 1 Ianuarie 1926.

Dobânda obligaționilor de rentă 6% se plătește decursiv la 1 Maiu și 1 Noemvrie a fiecărui an, primul cupon având scadență de 1 Noemvrie 1916. Cupoanele bonurilor de tezaur 5½% sunt scadente la 1 Junie și 1 Decembrie a fiecărui an, primul cupon la 1 Decembrie 1916.

La subscrînile de rentă 6% ce nu trec peste K 100 trebuie plătită imediat la subscrîere întreaga contravaloare a sumei subscrise. La subscrînile, ce trec peste K 100, precum și în general la subscrînile de bănci de tezaur 5½% plată poate urma și în rate. În cazul acesta însă este a se depune la subscrîere o cauțuire de 10% a sumei subscrise, iar ratele se pot plăti cum urmează: 25% a valoarei nominale subscrise cel mai târziu până la 9 Iunie 1916, 25% a valoarei nominale subscrise, cel mai târziu până la 17 Iunie 1916, 25% a valoarei nominale subscrise, cel mai târziu până la 28 Iunie 1916 și 25% a valoarei nominale subscrise, cel mai târziu până la 8 Iulie 1916. Cu ocazia plăririi ultimei rate cauționea se compensează în rată, resp. se replătește.

Privitor la liberarea depunerilor spre fructificare dela bănci, în scopul subscrînii noului împrumut de răsboiu, sunt și acum valide dispozițiile ce s'au fost luat și pus în practică cu prilejul emisiunii împrumuturilor de răsboiu anterioare, așa că se pot pretinde dela bănci în scopul subscrînii împrumutului de răsboiu depunerile în întregime, — dar pe lângă observarea terminelor de anunț stipulate.

Ministerul de finanțe își rezervă dreptul de a rescumpăra pe lângă un anunț prealabil de 3 luni, atât obligația de rentă 6%, cât și bonurile de tezaur de 5½% cu valoarea lor nominală.

Eventuala abzicere însă nu poate urma, ce privește obligația de rentă 6%, înainte de 1 Noemvrie 1921, iar ce privește bonurile de tezaur 5½% înainte de 1 Decembrie 1921.

Atât «Banca Austro-Ungară», cât și «Cassa de împrumut pentru răsboiu r. u.», acordă pe ambele soiuri de titlii împrumuturi lombard până la 75% a valoarei nominale, pe lângă dobândă de escont oficială, de prezent cu 5%.

Favorurile acestea rămân în viore până la 31 Decembrie 1917. Guvernul însă se va îngriji, ca favorurile acestea să se asigure din partea băncii de emisiune sau a altui institut

pe seama celor interesați și pe timpul de după 31 Decembrie 1917, și anume, privitor la bonuri de tezaur până la 31 Iunie 1919, iar privitor la obligaționile de rentă 6% până la 30 Iunie 1921.

Intregirea „Intregirei”.

Domnul Dr. Valeriu Braniscescu, directorul ziarului «Drapelul» din Lugoj, ne adresează scrisoarea următoare:

Domnule Sale Domnului
Teodor V. Păcăian
redactor-șef al «Telegrafului Român»
Sibiu.

Stimate confrate, Surprins de cele publicate în articolul «O Intregire» din Noul dublu 38—39 de datul 7/20 Aprilie c. al organului de sub probată Ta conducere, Te rog, să-mi dai voie ca în coloanele aceleiaș organ să restabilească adevărul mistificat, mai ales că fiind «Tel. Rom.» proprietate a Arhidiecezei și prin urmare organ bisericesc, este publicul cetitor în drept a aștepta dela acest organ nu numai apărarea intereselor bisericesti, ci și informații esacte în afaceri bisericesti.

Ceea-ce se spune în acel articol peste tot despre raportul dintre fericitul Mitropolit și noi, zisă «cei mai tineri» (adevăr, că deja cu capete cărunte!) că și despre partea noastră și în special a mea la aducerea hotărârei Consistorului Mitropolitan din toamna anului 1914 relativ la amânarea alegerilor congresuale, este absolut neexact și astfel nu numai un act de impietate față de Mitropolitul, care nu se mai poate apăra, ci și o mistificare aptă a produce zăpăcăială în public tocmai acum, când mai decât ori și când trebuie cei buni și curați la suflet să pună umăr la umăr spre a înălță prima judecățea cea mare ce a dat — nu peste noi — ci peste biserică.

Las că afară de vicarul dela Oradea-mare, care se îndeletnicește în coloanele ziarului «Nagyvárad» cu indiscreții din desbaterile Consistorului Mitropolitan spre a grupa în mod volnic părerile unora și altora, scoțându-și în față unui for necompetent argumentația sa proprie la suprafață, — așa știu, că la noi, în lumea ce se respectă, nu a fost obiceiul — de altfel opriți prin jurământul de a păstra secretul oficial — a se detaliu publicității din desbaterile sedințelor consistoriale fără autorizație dela însuși Consistorul și capul lui. Dar am știu până acum, că din momentul în care s'a adus de Consistor o hotărâre — nu mai este aceasta a lui Stan sau Bran, care a propus-o sau sprijinit-o, ci o hotărâre a Consistorului, singurul care poate fi tras la răspundere pentru hotărârile luate.

Inseamnă deci o deplasare a chestiei, când cu aparență de bune informații, mi-se face tocmai în coloanele unui organ bisericesc reproșul, că nu am făcut amintire despre «faptul memorabil», care chiar adevărăt dacă ar fi, nu este iertat să se divulge, când stăm în față unei hotărâri unanime, pe care a supraviețuit-o fericitul Mitropolit aproape un an și jumătate fără să o desmîntă ori renegă.

Ceea-ce mă privește însă pe mine și rolul fatal ce mi-se atribue, despre care zice «Tel. Rom.» că «va fi bine să-l cunoască toți», cred că ajunge dacă spun, că la sedințele din toamna anului 1914 ale Consistorului Mitropolitan, când s'a adus hotărârea din chestie, nu am putut lăsa parte din cauza de morb și astfel nu numai nu am putut participa la aducerea hotărârii, pe care am aflat-o abia din comunicatul publicat în «Tel. Rom.», ci cu atât mai puțin am putut «combate» pe fericitul Mitropolit de pie memorie.

Aceasta numai pentru a așeza faptele în lumina adevărătă. Încolo este deosebit de mine gândul a mă lăpăda de răspunderea ce-mi revine ca asesor consistorial, chiar și dacă din cauza de morb nu am putut participa la hotărâre.

In speranță, că vei insera aceste înțregiri la «Intregirea» din chestie în coloanele «Telegrafului Român», Te rog pri-

mește asigurarea stimei mele colegiale.

Lugoj, 10/23 Aprilie 1916.

devotat

Dr. Valeriu Braniscescu.

Notă. Ne-am convins, că într-o adevărată domnul Dr. V. Braniscescu n'a participat la sedințele consistorului mitropolitan din toamna anului 1914. Să-i scuzat absența. Persoana D-sale vine decă seosă din discuție. Ceea ce nu înseamnă însă, că ar fi slabita, ori răsturnată afirmarea noastră, că hotărârea de atunci a consistorului mitropolitan, adusă cu unanimitate chiar, n'a corespuns vederilor și intențiilor reposabilui Mitropolit Ioan Mețianu, care a fost pentru facerea alegerilor la timpul reglementar. Astă și ce am crezut noi că e bine, ce o știe toti, și cei din afară, precum o știm noi, cei din Sibiu.

Redacționea.

AVIZ.

— Comunicat oficial. —

Pe baza articolului de lege II, din 1915 se ordonă tuturor indivizilor obligați la găzate, cari să nu răsescut în restul timpului dintre anii 1897 și până la anul 1866 inclusiv și nu prestează serviciu militar activ, ca pentru conserierea lor să se infișeze la primăria comună (la autoritatea orașenească) a locului lor de locuință, în comunitatea mică la sediul notariilor cercuiale, și anume: la 2 și 3 Mai 1916.

Cu ocazia infișării sunt să se producă sporile legături cărtice de serviciu ori alt document, cuprindând datele personale ale celui obligat la găzate, dacă eră posedea de acestea.

Dintre persoanele conform celor de mai sus indicări și să fie făcuți pentru a fi conseriate, cei născuți în anii 1897–1878 la locuri și în timpul dintre ziua de 16 Mai și 24 Iunie a anului curent indicate în ordinul ce se va publica prin primărie ulterior după conseriere, iară cei născuți în anii 1877–1866 într-un termen ulterior, vor fi chemați și conduși la revista de infișare pentru găzata și acolo vor fi clasificați amăsurat abilității lor.

Cei și abili vor fi înștiințați despre timpul intrării lor sub drapel prin publicație.

Cei obligați la găzate vor călători la revista de infișare însotiti de o persoană de încredere și atât mergând că și reîntorcându-se vor călători gratuit în clasa a treia pe calea ferată (în clasa a doua pe vapor).

Acei supuși austriaci și de fel din provinciile Bosnie, Herțegovina, și slături pe teritoriul Tarilor Sfintei Coroane ungare, care aparțin contingentului chemat, vor fi conseriați și chemați la revista de infișare la fel ca supușii statului ungar.

Acei indivizi obligați la găzate, cari sunt candidați la preoție în contesunile legale recunoscute ori adâncă, sau cari în buza studiilor fără, conform § lui 21 din legea despre forța armată, actualmente au drept la beneficiul voluntariatului de un an, cu ocazia revistei de infișare supletorie sunt datori a dovedi această calitate prin certificatul institutului respectiv.

Cu excepția celor mai jos înșirati sunt datori a se prezenta la conseriere toți cari s'au născuți în vreunul dintre anii mai sus înșirati (deci și cei ce suferă de boala găză (epilepsie), precum și persoanele concediate prin comisiunile de sprăbitrare militară și de honvezi, mai departe foștii ofițeri și toți cei obligați la găzate însă scuțiti).

Sunt scuțiti dela infișare la revista de infișare supletorie și totodată pe timp nedeterminat și de sub serviciul activ de găzate următori:

a) indivizi obligați la găzate, cari sunt stabili impiegati la serviciul de finanțe; b) indivizi obligați la găzate, cari sunt stabili impiegati la căle ferate și în ateliere aeleri, precum și la serviciul de mărcare, de deținere a călării, de manevrare, de atelier și de magazin, mai departe la Direcția Centrală ale Fabricilor R. U. de Stat și la fabricile și uzinele de sub conducerea acestuia; c) acei indivizi obligați la găzate, cari săvârșesc serviciu permanent de moviment la institutul de Poșta și Telegraf, la Prima Societate imp. reg. Privilegiată de navigație pe Dunăre, la Societatea pe acțiuni r. u. de navigație fluvială și maritimă, la autoritatea r. u. de navigație pe Dunărea inferioară, la Societatea germană de Sud pentru navigație pe Dunăre, precum și la unele societăți de navigație maritimă, cari iau parte la mășarea răsboinică și cari vor fi designate prin Direcția unei în. și reg. pentru transportul maritim în Triest, ori indivizi cari sunt stabili angajați la fabricile și atelierele apartințoare societăților de mai sus; d) indivizi obligați la găzate apartințoare divizorilor muncitorilor de la minele de cărbuni de piatră; e) indivizi cari ne baza § lui 4, al articolul de lege LXVIII, din 1912, despre prestațiiile răsboinice încă înainte de conseriere au fost esențiali pentru prestații personale, cu condiția că și de prezent sunt întrebuiuți la prestația unui militar și respective, că în urma designării lor au părăsit de la locul locuințelor lor stabile și că nu se vor refinde până la revista de infișare (revista supletorie); f) indivizi stabili și în mod profesional impiegati la corpul de găză (nu exceptuind servitorilor); g) preoții ordinati și respective chirtoni, dela confesiunile religioase admise și legal recunoscute și de fipt impiegati în mod profesional și profesori având caracter preoțesc.

Indivizi obligați la găzate înșirati sub a), b), c), d), e), f), și g), sunt datori a dovedi cu prilejul conserierii în fața primăriei lor comunale (autorității orașenești, no-

tariului cercuial) că sunt stabili (servanți) și în mod profesional angajați, — cu certificatul autorității lor superioare a direcției lor, și respective a Comandantei divizorilor lor muncitorilor, iară cei impiegati a Căile Ferate și atelierele aeleri cu certificatul liberat prin seful lor de serviciu.

Indivizi amintiți sub a), c), și f) însă numai în acel caz pot pretinde scutirea, dacă în calitatea lor mai sus menționată sunt deja cel puțin din 15 Aprilie 1916 și dacă și aceasta imprejurare va fi dovedită în certificatul sus zis.

Nu sunt datori a se prezenta la revista de infișare supletorie pentru găză, cari sunt învederat neabili, medicii, găgășii militari penzionati și afară de serviciu și militari ori honvezi apartințoari efectivului penzionatorilor invalidi. Îndarmii provizori cu pensiune de invaliditate numai în acel caz nu sunt datori a se prezenta, dacă la supraarbiterare au fost declarati de neabili pentru orice serviciu la găzate.

Acel individ obligat la găzate, care nu va face destul obligației de a se prezenta pentru conseriere, se va pedești conform § lui 5, din articolul de lege II, 1915, cu închisoare până la 15, zile și cu amendă până la 20 coroane, iară care nu va face destul poruncii de chemare la revista de infișare supletorie de găză, va fi adus cu putere armată și conform § lui 4, din articolul de lege XXI din 1890, despre pedepsirea neascultării față de poruncă de chemare militară va fi pedepșit cu închisoare până la doi ani.

Făcut în luna lui Aprilie, anul 1916.

Economie.

Peronospore.

Povește de apărare împotriva peronosporei viticole.

Între vrăjmașii cari mai mari ai viilor se numără și peronospora viticole, numite în unele locuri și mană.

Peronospora este un mucegaiu (burete), care atacă și pustiește frunzele, florile și bobilele vitelor de viile noștri, că în scurtă vreme poate să nimicească tot rodul viei din an; afară de aceea răscându-se frunzele vitelor, lăstarii nu pot crește, rămân verzi și necopți, iar urmarea este, că pentru un viitor nu vom avea lemnul de rod; viața înțregă se sfârșește și, dacă se repetă aceasta vreo căță an, viața pierde. Pagubele mari decat peronospora numai fluoxera cășunează viitor.

Cunoscute fiind însă mijloacele de apărare, e de mare însemnatate, că să ne apărăm împotriva ei înainte de a se ivi.

Apărarea constă în aceea, că să propunem viața de vie cu asa numita zamă bordoleză. Aceasta nu e altceva decat a. în care s'a topit peatră vânătă (culfă de cupru) și s'a adaus var.

Apa de topit o pregătim în modul următor:

Pentru stropitul dițăi se folosește la fiecare 100 litri de apă $\frac{1}{4}$ kg. peatră vânătă și tot atâtă var stans. (Sub var stans este a se înțelege, că luând peatră de var punem puțină apă peste ea, asa că varul să se prefacă numai în praf fin, din praful acesta să ia tot atât ca și din peatră vânătă).

Pentru topirea să se facă mai iute, peatră vânătă se leagă în un săculeț de pânză rară și se stâră în jumătatea de apă căță voim să folosim, iar în cealaltă jumătate de apă punem varul stans, menținand bărbătește, ca să se topească bine în apă.

După ce s'a topit peatră vânătă, turnăm în soluție aceasta laptele de var, străcurându-l prin o sătă veche, ca pietricolele de prin var să nu ne strice stropitoarele și apoi amestecăm mereu. Dacă apa de stropit are coloratul albăstru a cerului, aceasta dovedește, că am pus var de ajuns în zama bordoleză; iar la caz că ar fi mai rămas ceva din lăptele de var, punem în apa de stropit tot atâtă apă curată.

Despre aceea că pus-am var de ajuns, ne mai putem converi și asa, că cum părăm din farmacie (apotecă) de vreo căță bani hârtie roșie de lacmus și cu aceasta cercăm zama bordoleză. Dacă hârtia roșie se învinetește, aceasta dovedește, că am folosit var de ajuns; dacă rămâne însă roșie, mai punem puțină lăptă de var, până hârtia învinetește.

Zama astfel pregătită o stropim cu ajutorul stropitoarelor (proastelor, tulumbeilor) anume făcute spre acest scop. De către omplem stropitoarea, mestecăm bine apa de stropit din butoi sau din ciubărul, în care am făcut-o și o strâcurăm prin sătă ce să nu între gunoi în stropitoare. E bine dacă și în cursul stropitului se scutură (clătină) stropitoarea din spate, pentru că aceasta să amestece zama din ea.

Pentru întâia oară se stropescă, când lăstarii au 8–10 frunze, adică pe la mijlocul lunii Mai, a doua oară la 14–20 zile după stropitul întâi, a 3-a și a 4-a oară în luna Iulie și August.

Pentru stropitul al doilea și celelalte se va lucea 1 kg. de peatră vânătă la 100 litri apă și tot atâtă var stans. Mai multă peatră vânătă nu e de lipsă să se iee, deoarece mărește numai cheltuile fără a avea succes mai mare.

La stropit să îngrijim, ca zama să ajungă peste tot locul, va să zică nu numai frunzele, ci și ciorchinul precum și florile, boabele și lăstarii să fie stropiti, căci peronospora îi atacă și strică și pe arături.

Zăma bordolaza să se facă numai în ziuă în care se și folosește, deoarece dacă stă, perde din putere.

Timpul cel mai periculos pentru viață este, când după o ploaie mărună urmează căldură mare, căci stemei se ivesc peronospore mai tare, și în asemenea casuri, dacă via e încă nestropită, o stropim fie chiar și pe ploaie, deoarece numai săa poate impiedica ivirea și lătirea peronosporei.

Agărarea contra peronosporei trebuie să fie totdeauna preventivă, adică înainte de a se ivi peronospora. Frunzele atacate noi nu le mai putem vindeca cu nici un fel de praf sau stropit, deci trebuie să avem grija să stropim la vreme, deoarece orice amânare aduce pagube mari după sine prima perdere în mare parte a recoltei și prin necoccerarea coardelor de rod pentru anul viitor.

Sibiu 15 Aprilie 1916.

Comitetul central al "Reuniunii române de agricultură" din comitatul Sibiu.

Pant. Luciuța

Victor Tordășianu

președinte secretar.

NOUTĂTI.

Luni în 1 Mai n. este zi de repos pentru muncitorime, și astfel nu se lucrează nici în tipografia noastră. Numărul proxim al ziarului nostru apare Miercuri la ora obișnuită.

Invierea Domnului. Ziua luminată a Invierii Domnului a fost serbată și în anul acesta cu solemnitate mare în catedrala noastră. A celebrat Preatorul Domn Ioan Droș, protopresbiter, asistat de domnii Dr. Ioan Stroia, protopresbiter, Lazar Triteanu și Dr. Gheorghe Proca, asesori consistoriali, Dr. Vasile Stan, profesor seminarial și de diaconii Dr. Octavian Costea, secretar consistorial și Dr. Gh. Comșa, funcționar consistorial. La finea sfintei liturgii, în cursul căreia a cântat corul mixt, condus de domnul T. Popovici, prof. seminarial a fost cetea frumoasă pastorală a Preasfinției Sale, Episcopului Ioan I. Papp al Aradului, adresată clerului și poporului drept credincios din arhiepsie noastră și publicată în numărul din urmă al acestui ziar. Pastorală a fost ascultată cu multă evlavie, iar la fine a fost acoperită cu viii aclamări.

Distincție. Maiestatea Sa, Monarhul, a conferit contelui Ștefan Tisza, ministrul-preserved ungar, baronul Stürgkh, ministrul-preserved austriac, și baronul Ștefan Burian, ministrul de externe austro-ungar, crucea pentru merite, căștigată de persoane civile în vreme de răsboiu, și anume, clasa I.

Pentru familiile săraci. Maiestatea Sa, Regele Ferdinand al României, a pus la dispoziția guvernului seu sumă de 1,250.000 lei, pentru a fi împărțită ca ajutor între familiile săraci din orașele țării românești.

Fondul orfelinatului. Până astăzi au intrat la cassa arhiepsieanei până fondul orfelinatului 157,964 coroane. În numărul viitor vom continua cu publicarea colectelor.

Cariera militară. Foia oficială din săptămâna trecută a publicat condițiile pe primire în institutele militare, începând dela școalele inferiore până la academile militare. De

sine înțeles, că în urma răsboiului a scăzut mult numărul ofițerilor activi. Prin urmare viitorii ofițeri vor avea parte, mai ales în primii ani, de avansări foarte repezi. Părinții copiilor, care doresc să-și aleagă cariera militară, trebuie să se folosească cu atât mai vîrtoș de ocazie, și să-și înscrie băieții la institutele amintite. În școalele de cadeți sănt de ocupat în Septembrie 1916 cam șase sute de locuri. Se primesc tineri, care au vîrstă de 14–15 ani și au terminat patru clase ale unei școale secundare. Cheltuile părinților pentru fiii lor, primiți în institutele militare, sănt dintre celă mai mici.

Aviz. Asentarea pentru gloafe a tinerilor sibiieni născuți în 1898 se va ține în 29 Aprilie n. și 1 Mai n. în sala de sedințe a magistratului nostru, în strada Măcelarilor nr. 2. Si anume: În 29 Aprilie au să se prezinte tinerii sibiieni de loc, precum și aceia cari sunt de nastere din alt loc și ale căror nume de familie se se face cu una din literile A. până inclusiv G. Toti ceilăsi au să se înșirzeze la 1. Mai. Cei îndatorați la asentare au să vină punctual la orele 7 și jumătate demineață, spălați și curat îmbrăcați. Tinerei, care doresc să învola ca voluntari pe un an, să-și aducă actele necesare. Informațiuni mai de aproape se dau cu prilejul asentării.

Caz de moarte. Dela cartierul general al armatei turcești se anunță încesarea din viață a generalului Goltz Paşa, mort de tifos exantematic. Reorganizatorul trupelor otomane, repausat în etate de 73 de ani, a fost unul dintre militarii cei mai de valoare ai Germaniei.

Revolta unor trupe italiene. Găzetele elvețiene raportează despre revolta unui detasament de artilerie italiană la Umbrai. Mai multe sute de soldați s-au opus cu îndărjire contra trimitării lor pe frontul Isonzului. Soldații au risipit fără nici o întâi că mai multă munitie posibilă, apoi și-au părăsit pozițiile și în fine s'au întrebat spre granița elvețiană. O parte dintr-înșii a trecut în Elveția.

† Ioan Secăsanu. proprietar la Broșteni, a răposat în Domnul Mercuri în 12 Aprilie n. 1916 la 1 oră p. m. în etate de 54 ani după o boală îndelungată. Rămășițele sale oământești au fost asezate spre veciniea odihă Vineri în 14 Aprilie n. în cimitirul ort. rom. din Broșteni. Odihnească în pace!

Semnare de împrumut de răsboiu pe lângă plătire în rate. Reprezentanța corporațiunii industriale din loc a primit în sedință din urmă propunerea secretului său, despre care am amintit în numărul 36 al ziarului nostru. Prin aceasta se face posibil membrilor corporațiunii, membrilor familiei și personalului aplicat la atelierele lor, semnarea obligației unor de rentă la împrumutul de răsboiu de 6% pe lângă plătirea ușoară, la rate săptămânale. Semnarea să lucreze la corporație la 25 Aprilie n. și suat a se plăti la semnare numai 10% dela suma semnată, plătirea urmărește a se face apoi în curs de 84 săptămâni, eu cate 1 cor. de fiecare 100 cor. nominală obligație semnată. Sperăm, că oaseniei aceasta favorabilă va fi că se poate de intensiv prință și folosă. Membrii corporațiunii vor fi personal fiecare în chip corespunzător deslușiti prin o instrucție tipărită, care li se va trimite în zilele proxime.

Coroane eterne. Lazar Gheră din Sibiu dăruiește între vecinicea pomenire a memiei sale Anica Gheră n. Nedea, 10 cor. la fondul "Azilului — orfelinat" al "Reuniunii de înmormântare din Sibiu". Pe ru prințos aduce eselde multe mătice la numele Reuniunii, președintul ei: Victor Tordășianu.

Popor hypnotizat. Presa franceză

Teatrul orășenesc din Sibiu.

Duminecă în 30 Aprilie n. 1916
se va da o

Reprezentăție de copii.

Venitul curat este destinat **Orfelinatului românesc** ce se va înființa în Sibiu.

Programa:

1. Prolog.	6. Pian.
2. Mișcări de grătie (în 3 grupuri).	7. Bătuta.
3. Pian.	8. Exerciții cu buzdu-gane.
4. Exerciții de gimna-stică (în 3 grupuri).	9. Orfanii, scenă actu-ală cu cântece și jo-curi.
5. Vin soldații, scenă cu cântece și decla-mații.	10. Jocul florilor.

Prețul locurilor sunt cele obișnuite la teatru.

Biletele se vând cu începere de Vineri în Librăria arhidicezeană, iar în ziua repre-zentăției la cassa teatrului orășenesc dela 2 ore d. a.

Suprasolviri benevol se fac la d-na prof. Eug. Tordășan și se vor evita pe cale ziaristică.

Incepul la $3\frac{1}{2}$ ore d. a.

AVIZ.

Avem onoare a aduce la cuno-ștință, că depozitul nostru de mobile și atelierul de tapetier se află tot în strada Orezului Nr. 27.

66 1—6 Cu toată stima:

Horger & Kepp.

Anunț.

Caut candidat de avocat cu praxă, eventual ortac la cancelaria mea advoca-tială din Lipova.

Cu stima:

Dr. AUREL CIOBAN, adv.
Lipova.

Cafea pentru Paști!

Afând puțină Cafea, în decurs de 2 luni voi fi constrins a sista Spedițiunile. Racomand a vă provedea de timpuriu, căci sosește cu întârziere.

Cafea: 1—15 April 15—30 April
Nr. 9 Cuba bună 1 kgr. 11— 1 kgr. 12— K
" 12 Cuba foarte fină 1 kgr. 11:50 1 kgr. 12:50 K
" 16 Cuba specialitate 1 kgr. 12— 1 kgr. 13— K
" 106 Mixtură Victoria 1 kgr. 12—
1 kgr. Tea rusască 20 K (între Cafea se poate trimite și $\frac{1}{2}$ kgr. Tea).

5 kilograme se spedescă francat și vănuț prin rambursă poștală.

NB. Ca să fiu crutat de corespondență multă, amintesc că alte mărfuri la nici un caz nu pot fi trimise; deci nici zăhar sau Frang etc. nu se află.

In lipsă de Frang să se folosească *Orz prăjît* (Kneif) căci e foarte corăspunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,
comerçant de Cafea și Tea în Fiume.
(51) (Postafiock 163.) 10—10

Anunț.

Să redus prețurile cărtișorilor:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popa, arhim. și vice arhiepiscopesc, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metro-politului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846—1873, de N. Popa, arhim., vic. arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui treător. Crâmpie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și in-fluția lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidicezeană.

Nr. 180/1916.

(62) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de parch din parohia de cl. III. Ruda se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cuprinse în coala B. Petenții au să-și aștearnă rugările de concurs adresate oficiului protopopesc în terminul deschis și să se prezinte în zi de Duminecă ori sărbătoare pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brăd, la 28 Martie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. roman al Zarandului în conțelegeră cu comitetul parohial

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 151/1916.

(61) 2—3

Concurs din oficiu.

In urma ordinului consistorial dată 22 Sept. 1915 se scrie concurs pentru întregirea postului de parch din comună biserică de cl. III. Ribiță cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Tel. Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile sunt a se înstrău conform normelor în vigoare și a se astera în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc.

Petenții au să se prezinte în timpul admis în zi de Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brăd, la 26 Martie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunea mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către nașcătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezeană, și se vinde legată în coloare roșie și vânăță cu **20 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preotilor, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedierea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele susținute ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostiajii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior

5 kilograme se spedescă francat și vănuț prin rambursă poștală.

NB. Ca să fiu crutat de corespondență multă, amintesc că alte mărfuri la nici un caz nu pot fi trimise; deci nici zăhar sau Frang etc. nu se află.

In lipsă de Frang să se folosească *Orz prăjît* (Kneif) căci e foarte corăspunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,
comerçant de Cafea și Tea în Fiume.
(51) (Postafiock 163.) 10—10

Nr. 180/1916.

(62) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de parch din parohia de cl. III. Ruda se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cuprinse în coala B. Petenții au să-și aștearnă rugările de concurs adresate oficiului protopopesc în terminul deschis și să se prezinte în zi de Duminecă ori sărbătoare pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brăd, la 28 Martie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. roman al Zarandului în conțelegeră cu comitetul parohial

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 151/1916.

(61) 2—3

Concurs din oficiu.

In urma ordinului consistorial dată 22 Sept. 1915 se scrie concurs pentru întregirea postului de parch din comună biserică de cl. III. Ribiță cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Tel. Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile sunt a se înstrău conform normelor în vigoare și a se astera în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc.

Petenții au să se prezinte în timpul admis în zi de Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brăd, la 26 Martie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunea mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către nașcătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezeană, și se vinde legată în coloare roșie și vânăță cu **20 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preotilor, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedierea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele susținute ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostiajii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior

5 kilograme se spedescă francat și vănuț prin rambursă poștală.

NB. Ca să fiu crutat de corespondență multă, amintesc că alte mărfuri la nici un caz nu pot fi trimise; deci nici zăhar sau Frang etc. nu se află.

In lipsă de Frang să se folosească *Orz prăjît* (Kneif) căci e foarte corăspunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,
comerçant de Cafea și Tea în Fiume.
(51) (Postafiock 163.) 10—10

„LIBRA”,
tovărașie economică și de ajutorare gazdasagi és segélyzõ szövetkezet
H.-Kristyör.

Convocare.

Domnii membri ai fondatorii „Libra” tovărașie economică și de ajutorare în Kristyör-Crișior, se convoacă prin aceasta la

a V-a adunare generală ordinată,

care se va ține la 1/14 Maiu 1916 la orele 2 după amiază în localul școalei române gr. or. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării și alegerea lor doi verificatori ai procesului verbal.
2. Constatarea membrilor prezenți și a numărului cuotelor reprezentante.
3. Prezentarea încheierii conturilor pe anul al V-lea de gestiune, a raportului directorului și a comitetului de supraveghiere.
4. Darea absolvitorului direcției și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune expirat.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Propunerea direcției și decidera a supra impărțirii venitului curat al clădirii al III-lea care este sub licitație.
7. Eventuale propuneri înaintate conform §-ului 17 p. e. din statut.

Observare: Dacă adunarea nu se va putea ține la terminalul de mai sus să se convoacă pe 21 Maiu 1916 la 2 ore după amiază, când se va ține cu aceiași ordine de zi fără considerare la numărul membrilor prezenți și a cuotelor reprezentante.

Crișior, la 15 Aprilie 1916.

Directiunea.

Contul Bilanț cu 26 Martie 1916.

Activă — Vagyon. Mérlegszámla 1916. évi március hó 26-án. Pasiva — Teher.

	K f	K f
Cassa —		